

SZÁNTÓ

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadókörletben átvéve.
Egy évre 16 h.
Három évre 48 h.
Helyben házhoz hordva:
Egy évre 20 kor.
Három évre 58 kor.
Külföldre postán szállítva:
Egy évre 24 kor.
Három évre 72 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétvége és ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok visszatérítésére vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XXII. évfolyam 261. szám.

Nagyvárad

Szerda, 1916 november 15.

Az első hidrafej.

Levágta a hidra első fejét.

A hidra, az uzsora hidrája száz fejjel, száz falánk szájjal pusztít bennünket. Ételmiszeruzsora, cipőuzsora, ruhauzsora, szeszuzsora, fauzsora, petroleumuzsora, szövetuzsora, cérnauzsora, papiruszora, bőruzsora, tejuszora, zsiruszora, tojásuzsora, csirkeuzsora, gyertyauzsora, gyufauzsora, gombuzsora, acélruzsora, szappanuzsora, söruszora, cukoruzsora, meg még a jó ég tudá, hányféle uzsora mellé most felütötte a fejét a lakbéruszora is. A hidra eddigi kilenevenkilenc feje lerágta a ruhánkat, felfalta az emivalónkat, kivette az utolsó fillért a zsebetből, belekergette a tisztviselőket és a nem „élelmes“ embereket a koplalásba, a didergésbe, a ninestelenségbe. Most jött volna a hidra századik feje, századik szája, a legnagyobb, a legfalánkabb: a lakbéruszora. Ez a fődelet akarta felfalni a fejünk fölől.

Minek is lakás annak a kiuzsorázott páriának? Jó neki a szabad ég alatt is, vagy nyomorogjon még jobban, de hizlaljon föl még egy-néhány uzsorást.

Ezre a hallatlan szemérmelenségre, a lakásuzsorára aztán valahára észbe kapott mindenki. A közönség felzudult, a hatóságok javaslatokkal éltek, a kormány cselekedett és egy bölcs, erélyes, szigorú rendelettel egyszerre utját szegte a házbéruszorának. A háboru alatt nincs stájerolás.

A száz hidrafejből egyet szerencsésen levágtak.

Eredmény ez, még pedig nagy és szép eredmény. Egy ország hálás érte.

Hanem még mindig ott van a

hidrának többi 99 feje. Azokat bizony nagy kár volna meghagyni.

A lakbéruszora éppen úgy egyes nagyuzsorások találmánya, mint az uzsora többi fajtája. A hogyan egyikkel végezni lehetett, ép úgy lehet a többivel is. Csak álljunk a sarkunkra.

Legyen a közönség minden uzsorával, minden uzsorással szemben egyformán könyörtelen. Legyen vége annak a hazug farizeuskodásnak, hogy minden drágább, tehát — drágítok én is, te is, ő is, aki

hogyan győzi zsebbel és ábrázattal. Ez a hazugság volt szülőanyja valamennyi drágításnak, az egész fosztogatásnak. Meggyőződöttünk róla a házbéruszorásokkal szemben tanúsított kemény eljárásból, hogy nemcsak kell, hanem lehet is az uzsorát letörni. Csak akarni kell. Nos hát mi, a közönség milliói akarjuk. Tessék akarni azoknak is, akiknek kezében a hatalom kardja.

Száz undok hidrafejből egy a szemétre hullott. Következzék utána a többi.

Mexikó és az Unió szakítás előtt.

Budapest, nov. 14. (Saját tudósítónktól.) Washingtonból jelentik: Caranza tábornok a leghatározottabban felszólította az Egyesült Államok csapatait, hogy hagyják el Mexikó területét. Ha ez nem történik meg, akkor a mexikói követek, akik azért vannak Washingtonban, hogy megegyezést hozzanak létre, rögtön félbeszakítják tárgyalásaikat és hazautaznak, ami újabb hadállapotot jelentene.

Konstanza bombázása.

Budapest, november 14. (Saját tudósítónktól.) A pétervári lapok jelentik: Az orosz flotta két izben bombázta Konstanzát. Bombázása nagy tüzvészeket idézett elő valamennyi városrészben. Számos ház megrongálódott, a telefonhálózat elpusztult.

Bukarest védelme orosz-francia kézen.

Budapest, november 14. (Saját tudósítónktól.) Lugaából jelentik: A Echo d Paris jelenti Bukarestből: Bjelajev orosz tábornok harminc francia-orosz főtisztből álló vezérkerével megérkezett, hogy átvegye Bukarest várának védelmét. A követségeket, levéltárakat már áthelyezték a fővárosból.

Orosz segítség Romániának.

Budapest, november 14. (Saját tudósítónktól.) A Figaro jelenti Pétervárról: Az oláhországi frontra, különösen Azuga felé tekintélyes számú orosz erősítések érkeztek.

Megkezdődött a nagy téli kötöttáru vásár a „Hófehérke“ harisnya áruházban Nagyvárad. SZENT LÁSZLÓ-TÉR, SAS-PALOTA, DROGERIA MELLETT.

Nagy ocassió
14 napig!

Női harisnya, pamut, gyapju, cérna és muselin párja K 170, 196, 280, 350, 450, 6 —, 7 —.
Férfi harisnya, pamut, gyapju és cérna párja . . K -96, 130, 170, 250, 3 —, 4 —, 5 —.
Gyermek patent harisnya, fekete és barna párja . K -90, 110, 130, 150, 170, 190, 210.
Női, férfi és gyermek kezyü kötött és trico párja K 1 —, 150, 180, 2 —, 3 —, 4 —, 5 —.

Szigoruan szolid
szabott árak!

:: Gazdag választék, rendkívül előnyárak tricoárak, sweatterek női, férfi kötött kabátokban és mindennemű kötött árukban ::

A tolakodóké az elsőség

Ruha nélkül 300 kilométer utra.

A városházán elismerésre méltó buzgalommal dolgozott heteken át a menekülteket segélyező bizottság s nemcsak utbaigazítással, tanácsosai látták el a szegény menekültek ezreit, hanem több mint 100,000 korona segélyt osztottak ki közöttük.

A miniszter rendeletéből a Nagyváradon tartózkodó menekülteket, akik most már rendszeres segélyben részesülnek, még pedig visszamenőleg egész nagyváradi tartózkodásuk idejére, minden családjag részére napi 1 korona segélyt utal ki dr. Cseresnyés Béla tb. tanácsnok.

Nem sok a segélyösszeg a mostani nehéz viszonyok mellett, de a legszűkebb fenntartásra mégis hathatós segítség pl. egy öt tagú családnak napi 5 korona.

A segélyt a menekültek túlnyomó része hálással fogadja, de kerülnek közöttük gyakran olyanok, akik egyáltalán nem szorultak a segélyre, de ezek történetek legjobban az után.

Itt is megesik, hogy teli zsebbel bírók is jelentkeznek a segélyért, mint a fővárosban nem egy olyan galiciai volt, aki száz-ézes üzleteket kötött naponként, de azért pontosan megjelent a pár korona segély felvételéért, — míg rá nem jöttek a turpisságra s ki nem toloncolták őket.

A jellemző esetek közül párat érdemesnek tartunk feljegyezni.

Megjelent dr. Cseresnyés Béla tb. tanácsnok előtt egy dús gazdag szász menekült uriember. Beszéd közben eldicsekedett vele, hogy a menekülés alkalmával magával hozott áruért száztízezer koronát kapott. De minden olyan drága, s már ötezer koronát elköltött.

Majd visszamenőleg kérte a segélyt.

Dr. Cseresnyés Béla október elsőtől kénytelen volt kiállítani az utalványt, amit köszönettel magához is vett az idegen s távozott.

Mikor a folyosón megnézte az utalványt s látta, hogy az csak októbertől szól, nagy haraggal visszament a tanácsos szobájába s az utalványt a tanácsos asztalára dobva, ékes német nyelven kifakadt, hogy ő meg van károsítva, mert szeptembertől jár neki az összeg.

— Na majd tesz erről Neugebauer képviselő! — fenyegetéssel eltávozott.

Neugebauer tudvalevőleg azonos azzal a szász képviselővel, aki bejárta az erdélyi oláh betörés színhelyét s tapasztalatairól írott cikkében, képviselő létére az erdélyi helyneveket mindenütt németül említette: Kronstadt, Hermanstadt stb., s akit ezért a fővárosi lapok megérdemelt megróvásban részesítettek.

A másik eset:

Egy menekült gyáros családfeje időközben hazautazott Erdélybe. Dacára, hogy valgyonos ember, családja rendszeresen megkapta a naponként kijáró segélyösszeget.

Pár nappal ezelőtt a gyáros visszajött családjához s neje jelentkezett a további segély kiutalásáért.

Dr. Cseresnyés Béla, hivatkozva a miniszteri rendeletre, amely szerint aki egyszer elhagyja Nagyváradot, nem részesíthető segélyben, — a férj részére megtagadta a segély kiutalását.

És ezért volt elég méltatlankodás.

Kapzsi emberek mindig akadnak, akik, dacára vagyonos voltuknak, igénylik a segélyt.

*

Most a beállott téli időben megindult a szegény erdélyi nép, a mi igazi verünk rosz, elcsigázott állatokkal, rongyosan, nélkülözések között. Elfacsarodik az ember szíve, ha látja a mindenféle rongyokban, elayított ruháskákban didergő kis gyermekeket, amint a hidegtől veresre festett arcok néznek ki az idő viszontagságától kilyukgatót pozvákából.

És ez a nép ilyen elhagyott állapotban elnyűtt szekereken nem riad vissza a 300 kilométeres uttól, csak hogy mielőbb viszontlása elhagyott otthonát, azt a földet, ahol ugyan jórészen csak pusztulást talál, de még így is a legkedvesebb részére az egész világnál.

Elsősorban ezeknek a szegény menekülteknek a didergő, pusztulásnak kitett gyermekeiről kellene gondoskodni, nehogy a hazatávozás is olyan áldozatot követeljen belőlük, mint ahogy a menekülés megtizedelte őket.

Minden elpusztult kicsiny lélek a magyarországi erejének láncából kihullott egy egy szemmet jelent.

A belügyminiszter legújabbán 10.000 koronát küldött Nagyvárad városához a menekültek gyermekeinek meleg ruházására. Ebből az összegből talán jutna a viszontlátó menekültek szegény gyermekeinek is.

Ne értsenek félre, nem irigyeljük egyetlen menekülttől sem a segélyt, csak attól félünk, hogy ezuttal is a kevésbé rászorult, de a tolakodáshoz jobban értő alakoktól azoknak nem jut majd meleg ruha, akiknek talán az életét mentené az meg, a kik rá vannak utalva, s a kiknek a segélyt voltaképpen szánták is.

x Aszódi Mihály kávé, enkorka- és csemege nagyáruháza Kossuth-utca, Szapalota. Telefon: 635. sz. A következő áru kapható: 3 csillagos Konyak, Finom Tea (nem eredeti töltés, Finom Tea vegyíték, Fehér Coker, Finom zamata Kozzerkáv, Szardíni, Hollandi Sajt, Szalámi, Feltört Mogyoró, Mazsola, Csokoládé, Tiszta Méz, Borovicska, Törköly, Szilvórium, Huskonzervek, Nestlé-Gyermekáplisz, Régi valódi Franck kávé, Maláta kávé, Füge-kávé, Málnaszörp, Laveskecska, Finom Kakaó, Aszódi 8 félé zamatu Porkólkávé, Mandula Sütőpor, Finom Likör, Kondenzált Tej, Zöldbor-ó és Bar, Diacsósörszesz, Fehér és Vörösborok, Áfonyabor, Puffet Rizskása Malaga, Datolya, Teakenyér és Kugler-Gebeaud bombonokból nagy raktár! Összes Konzervhalak megékezték! Eladás nagyban és kicsinyben! Víznyázat! Aszódi cukorkában kávéban és csemegebea vezet!

Katonaság fogja a műveletlen földeket bevetni.

A munkabizottság határozata.

Biharvámegye területén mondhatni alig van egy néhány kisgazda akinek földje ne volna bevetve. Anélkül nagyobb azonban a nagybirtokosok száma, akik egyáltalán nem vagy csak nagyon kevés földet vetettek be. A vármegye gazdasági bizottsága tegnap foglalkozott ezzel a nagyfontosságú dologgal. A bizottság Fráter Barabás alispán elnöklete alatt tárgyalta az ügyet és alaps megfontolás után úgy határozott, hogy nem hagy egy talpalattnyi földet sem megműveletlenül. A gazdasági munkabizottságnak igen nagy munkaereje van, amelynek célszerű felhasználásával busás termést lehet biztosítani minden megműveletlen földön.

A bizottság elhatározta, hogy a rendelkezésre álló katonai és fogoly munkásokkal meg fogja műveltetni a parlagon heverő földeket.

A bizottság részére Ravazdy Bara, a munkabizottság elnöke nagyszabású tervet dolgozott ki, amit a bizottság el is fogadott. A terv alapján a miniszteri jóváhagyás ki- eszközése után rövidesen megkezdik a munkálatok végrehajtását, úgy hogy tavasszal valóban nem lesz a vármegyében megműveletlen föld.

Beszámoló a Gyermeknapról.

A Gyermeknap rendező bizottsága a következőket közli:

Az első gyermeknap tisztán 2500 koronás hozott a hadiárvának. Ezen páratlan siker oroszlanrésze Polgár Mariskáé, kinek élelmiszer sorsolása tisztán 976 koronát, ingyenn dohánytörzsdéje 383 koronát és így az ő ügybuzgalma a Gyermeknapnak 1300 koronát jövedelmezett. Ezenkívül eddig templomgyűjtésekből 646 korona, iskolai gyűjtésekből 154 korona, bélyegékből 383 korona folyt be. Székely Jenő ut 90 koronát, Harmathy Károlyné urhölgy 10 koronát küldött be a rendező bizottságnak. A részletes számadást a gyermeknapok befejezés után hozzuk. Az urnagyűjtést és a konfetti osztást a rendezőség hétfőről a legelső szép vasárnapra halasztotta el. A pontos időtől a rendezőség a védőbűnyeket és a közönséget a lapok útján előre fogja értesíteni.

Midőn a társadalom szívének ez impozáns megnyilvánulásáról megemlékezünk, nem hallgathatjuk el azt a sajnálatos körülményt sem, hogy mint minden szép eszmének, a gyermeknapnak is vannak parazitái önző kizsárolói:

A rendezőségénél panaszt emeltek a jótékonyaság ily hiénái ellen. Egyesek ugyanis hamis gyűjtő leveket hoztak forgalomba és a hadiárvának szánt filléreket zsebre rakták. Mások ellen is jöttek feljelentések, kik a jótékonycélúknak fittget bányva, a gyermeknap jövedelméből is harciasolai kívántak.

* **Eczet** készítéséhez alkalmas garantált vegytiszta **eczetsav** kapható Farkas és Ván Apolló drogeriájában. Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Telefon 13—02.

Nagy harcok az Ancere-nál.

Berlin, november 14. A nagyfőhadiszá-
llás jelenté:

Gyergyói harctér.

Ruprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadserege. Az Ancere mindkét oldalán tegnap elkeseredett harcok voltak. Szög alakban délnyugat felé kiugró állásaink ellen az angolok legnehezebb ágyúikkal előkészítő tüzelést központosítottak, amelyet erős támadások követtek. Ezek során az ellenségnek tekintélyes áldozatok árán sikerült bennünket a Beaumont—Hamel—Saint-Pierre—Dision közti és az ehhez oldalt csatlakozó vonalaktól egy előre elkészített harántállásba visszaszorítani. Mekkora védekezésünk nekünk is tetemes veszteségünkbe került. A Hebuterneitől keletre működő és Raucourtól délre végződő támadási harc-vonal más partjain az angolokat, ahol állásainkba benyomultak gyalogságunk gyors ellentámadással kiverte. A franciák támadása a Sayllieille szakaszon megghiusult.

A német trónörökös hadserege. A Maas keleti partján a tűzrésegi tevékenység az esti órákban élénk volt. A franciáknak hardaumonti vonalaink ellen intézett kelderítő előretöréseit visszautasítottuk.

Gyergyóhól is kikergetjük az oláhokat.

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadserege. Lényeges harctevékenység nem volt.

Károly főherceg lovassági tábornok hadserege. Jakobinytól északkeletre az Erdős Kárpokokban orosz kőlciményeket állásaink előteréből tüzeléssel elűztük.

Az oroszok a Gyergyó hegységben német és magyar osztrák csapatok támadása elől határfelé vonultak vissza. A tölgyesi szorosától délre bajorok és magyar-osztrák zászlóaljok a szivós védekezés ellenére szintén előbbre jutottak. Az oltozi völgy mindkét oldalán egyes magaslatok birtokáért tegnap is kisebb harcok folytak.

Az erdélyi déli harcvonalon a harcok rák nézve kedvezően folynak, ismét több száz fogoly kezünkre, magánál a Vöröstoronyi szorosnál 6 tiszt és 656 főnyi legénység.

Az ellenségnek októberben 104 repülőgépe veszett el.

Balkáni harctér.

Mackensen vezértábornagy hadserege. Dobrudzsában nincs ujság. A be-
vált magyar osztrák monitorok tüzérbárcái után a Duna román partjáról Giurgi mellett 7 uszályhajót szállítottunk be, amelyek közül 5 meg volt rakva

Macedóniai front.

Korea vidékén oldal osztagaink és a francia gyalogság és lovasság közt újabb csatározásokra került a sor.

Az antant csapatok támadása a montenegrói síkon és a Csernától északra tovább tart. A harc még nem ért véget.

Repülő csapatunk október havában is nagy sikerrel oldotta meg feladatait, amelyek főleg nyugati harctéren voltak nehezek és sokoldalúak.

Elismerés és bála illeti különösen a tűzrése és gyalogság megfigyelő repülőit, az ő hatásos védelmüket, harci repülőinket amelyek külön feladataikat is fényesen teljesítették és elhárító ágyúink tüzelésünkkel teljesen biztosítottak.

Amíg mi 17 repülőgépet veszítettünk, addig ellenfeleinknek nyugaton, keleten és a Balkánon 104 repülőgépe veszett el. Ebből 83-at légi harcban semmisítettünk meg, 15-öt alulról lőttünk le, 6 vonalaink mögött volt kénytelen leszállani, 6 ellenséges repülőgép birtokunkban van, míg az ellenség vonalon túl 44 repülőgépet látnak leszállani.

Ludendorff, első főszállás-mester.

Prohászka Ottokár püspök a háboru hatásáról s az örökbérletről.

Budapest, nov. 14. (Saját tudósítónktól.) A 8 Órai Ujság meginterjúvolta Prohászka Ottokár püspököt, aki Budapestre érkezett, hogy milyen hatással lesz a háboru a nép szélesebb rétegeire. Prohászka püspök ezt mondotta:

— Ugy érzem, hogy a hatás nem lesz egységes, a nagy tömegrekre vidit, eldurvító befolyást gyakorol, de egyesekben elmélyedést, megnemesedést okoz. Hiszem, hogy a háboru vörösrőne számtalan tradícionális válaszfalat elmosott. Soha így még nem érezte az emberiség a jogot, egyenlőséget és hogy mindenkinek joga van a boldogabb élethez. És ámbár ma az emberiség tényleg megtagadja a magasabb erkölcsi elveket és bár egy német katonanóta azt mondja: Megyünk a Suez csatornához, ott nem uralkodik a tizparancsolat. Azért a háboru után az egész emberiségben a tizparancsolat, a Legmagasabb erkölcsi elv, mégis győzedelmeskedni fog.

Az ujságíró kérdésére, hogy a háboru kiegyenlíti-e a társadalmi harcokat, a püspök ezt felelte:

— Nem hiszem, hogy az óriási ellentéteket, melyek a háboru előtti években olyan éles harcokhoz vezettek, a háboru kiegyenlítetté volna. A francia szektárius szellem, mely nyugaton olyan nagy erővel

lépett fel, a háboru után nálunk is nem kisebb erővel jelenik meg.

Ezután Prohászka püspök a birtok-reformmal foglalkozott, melyet mult évben az Országos Magyar Gazdasági Egyesület nagygyűlésén kifejtett. Kijelentette, hogy sok ellenérvet hoztak fel, nem is ragaszkodnak az örökbérlet rendszerhez, ha jobbat tudnak, azt kell megcsinálni, de fontos, hogy valahogyan megcsinálják.

Egyik bíráló azt mondotta, hogy a püspök gondolata szerint legföljebb egymillió hold juthatna a rokkant harcosoknak.

Ér, mondta a püspök, nagyon boldog volnék, ha a rokkant hősöknek a magyar társadalom egy millió hold földet juttatna.

Ujabb kérdésre ezt felelte a püspök:

— A reform következtében az egyház nem gyöngül meg, hiszen a nép érdekében viáné keresztül a nagy reformot, jövendelmé pedig több lenne, mint ma Gondoskodni kell azonban az elemi iskolákban a magyar nép alapos gazdasági neveléséről is.

Végül az amerikai kivándorlásról szó-
lott. Az állam ma sem állit elég erős gátat eléje. Sajnos, nem bizik a visszavándorlásban. A kivándorolt magyarok gyermekei már nem is tudnak magyarul.

Uj olasz offenziva.

Budapest, november 14. (Saját tudósítónktól.) Milánói tudósítás szerint a lapok jelentik, hogy az olasz hadsereg a kiképzett fiatal katonaság bevonása következtében jelentékenyen meg fog erősödni. Általánosan hírlik, hogy Bissolati miniszter elhatalasított utazása a francia frontra egy rendkívüli erős olasz támadás küszöbönállását jelenti.

Hét uszályhajó, 1600 fogoly, 9 géppuska, 1 ágyú a zsákmány.

Keleti harctér. Budapest, nov. 14. (Hivatalos.) Mackensen vezértábornok hadserege. Dunai monitorjaink Giurgiu közelében igen erős ellenséges beavatkozás dacára hét, részben megrakott uszályhajót zsákmányoltak.

Károly főherceg lovassági tábornok hadsereg harcvonala. Orsovánál megtisztítottuk a Cserna jobb partját. Oláhország északi részében a harcok rák nézve állandóan kedvezően folynak. A legutóbbi 2 napon itt 1600 foglyot, 9 géppuska s 1 ágyút szállítottunk be.

Az oltozi szorosnál a románok folytatták támadásaikat. A tölgyesi szakaszon az oroszok a határtól nyugatra több magaslatot kényszerültek feladni. Jakobénytól északra egy orosz előretörés megghiusult.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregharcvonala. Különös esemény nem volt.

Olasz és délkeleti harctér. Budapest, nov. 14. (Hivatalos.) Nincs esemény. Höfer.

Rendelet a lakbéremelés korlátozásáról.

Táviratban közöltük már a kormány rendeletét, amivel megtiltja a lakberek emelését. A hivatalos lap külön kiadása most közli az egész rendeletet.

A rendelet első és legfontosabb szakasza a következő:

Olyan lakásoknak és velük együttesen bérlet helyiségeknek bérét, amelyeknek évi bérösszege a lakásbéren felül fizetett járulékokkal együtt a jelen rendelet életbeléptekor Budapesten ötször koronát, 20.000 nél nagyobb lakosszámu helységeiben háromszázöttszáz koronát, ennél kisebb helységeiben kétszázöttszáz koronát meg nem halad, a minisztérium további rendelkezéséig tekintet nélkül a bérleti és bérfizetési időszakokra (évi, félévi, negyedévi, havi, heti lakások) a lakásnak akár jelenlegi, akár új bérleti díjével szemben nem lehet magasabb összegre emelni vagy magasabb összegben megszabni annál a legmagasabb összegnél, amely az 1914. évi február hó 1. napjától 1916. évi november hó 1. napjáig bezárólag terjedő időbe eső valamelyik bérleti időszakban, ide értve az 1916. évi november hó 1. napjával kezdődő bérleti időszakot is, az illető lakásra nézve bérlet volt kikötve.

Ugyanez a szabály az évi bér összegére való tekintet nélkül irányuló az olyan bér dívek szemben, aki a lakást egyúttal keresetszerű foglalkozásának céljára is használja.

A jelen szakasz rendelkezései nem érintik az 1916. évi november hó 1. napja előtt több évre kötött bérleti szerződéseknek azokat a rendelkezéseit, amelyek a béremelke-
dést előre megszabják.

Az első szakaszok alá eső lakások bérletét a bérbeadó felmondással meg nem szüntetheti kivéve azt az esetet, ha a bérbeadó a bérletet a bér nem fizetése miatt megszüntetheti.

Ha a felek a bérlet a jelen rendelet életlenére a megengedett mértéket meghaladó összegben állapították meg, a bér a megengedett legmagasabb mértékre száll alá. A bérlet pedig esetleg a fizetett többletet visszakövetelheti. A rendeletnek a béremelés korlátozására vonatkozó rendelkezései kiterjednek azokra a béremelésekre és bér szerződésekre is, amelyekben a felek 1916. október 31. napja után és a jelen rendelet életbelépte előtt az ezt követő időre vonatkozólag megállapodtak.

Izgatás.

A törvényszék büntető tanácsában tegnap elnökölt először Seress Barna bíró. A frontról jött. Harcolt Szerbiában, majd az Isonzó frontra vezényelték s ott küzdött az olaszok ellen hősiessé. A hívaló tanácselnökön nem látszik meg a háború viszontagsága, csupa erős és férfias sugárzik az arcáról s a régi tetterővel fogott újra régi működéséhez.

Szavazó bírák: Sztacho Károly és Vajnovszky Vincs. Jegyző: dr. Kálnai Andor. Ügyész: dr. Szokolay Gyula.

Laducski Sándor ügyét tárgyalta a bíróság, aki Bihardiószegezen Lindenfeld Erzsébet kereselmében iddögélés közben az évi szeptemberében azt mondotta Szabó István magyar bakának: „Bolondok vagytok ti magyarok, hogy még mindig harcoltok. Az oláhok elfoglalták Erdélyt, már végetek van. Ha kinézz a frontra, add meg magadat, ne harcolj tovább!” A csendőrök azonnal lefogták Laducski Sándort, aki fogházor kíséretében jelent meg a tárgyaláson.

Részegségével védekezett. Anyira részeg volt, hogy semmire sem emlékszik. Szabó István katonát nem lehetett megidézni, mert az Isonzó fronton van. A többi tanúk: Csóka János, Végh Imre igazolták a vádat s igazolták azt is, hogy Laducski nagyon részeg volt.

A bíróság 4 hónapi fogházra ítélte Laducski Jánost izgatás miatt. Enyhítő körülménynek tudta be vádlott ittasságát s azért alkalmazta vele szemben a 92. § t s csak izgatás vétségében mondta ki bűnösnek s a büntetésbe betudta az egész 8 hetet, mióta a vádlott áll.

Az ügyész megnyugodott, a vádlott is. Az ítélet jogerős.

Ki árassítsa a cukrot?

Az alábbi sorokat vettük; nem ériünk mindenben egyet a cikkel, de most a vita nyilvánosan folyik, a cikket változtatás nélkül közöljük.

A főjegyző ur nyilatkozatát köszönettel és tisztelettel fogadom.

Hogy nem viseltetik animozitással a nagyváradi kereskedőkkel szemben, jólesőleg tudomásul veszem, a mely nézetemet a főjegyző urnak valamelyik helybeli lapban megjelent nyilatkozatából merítettem.

Hogy mi a kereskedők sérelme azt is röviden kifejezem.

Téves és hibás a főjegyző ur ármaximálási eljárása?

A melyen tisztelt főjegyző ur vezetése alatt álló hivatal egy hatalmas monopolum birtokosa, mely oly előnyt biztosít a közlelmezés javára, mely fedezi a közlelmezés óriási személyzetének kezelési költség kiadását, azon kívül oly fölélegzet biztosít, hogy a közlelmezés megengedési magának, hogy egyik másik élelmiszert jóval beszerzési áron alul árassítsa. Itt van a sérelmem.

A főjegyző ur azt mondja: keresek a liszten eléget, más cikket beszerzési áron alul is adhatok. De nekünk kereskedőknek, a kiknek liszmonopoliumunk nincsen és drágábban vagyunk kénytelenek beszerezni az árut, mint ahogy a főjegyző ur maximál, mert hát a világpiacon nem alkalmazkodik a váradi maxmálás szerint.

A legtisztességesebb normális százalékos hozzájárulása után is az árdragítás bűnébe esünk, mert a közlelmezésnek így tetszett maximálni.

Ez pedig áll nagyon sok cikkre, mert a közönség kívánja, követeli ezeket az ár-cikkeket és az enes gyomor nem tud addig várni, míg ezeket a dolgokat a közlelmezési boltban végre valahára megkapja.

Hosszu gyakorlatom alatt azt tanultam meg, a tisztességes kereskedelemben ez volt a jogszokás, a konjunkturák kihasználattak, ha valakinek ára emelkedett, a fennálló napiárakban árultatott, ha valami árban esett, szonnal az áresés irányában bocsátott forgalomba és erre a verseny ezorította a kereskedőt, mely mindig előnyösebb volt a fogyasztóra, mint a monopolum. Ez ösmeggyőződéssem, lehet, hogy tévedek, de hiszem, ha a verseny szigorú hatósági intézkedésekkel nem korlátoztott volna, ma a megélhetés könnyebb, olcsóbb és hozzáférhetőbb volna.

Ezeket tartottam szükségesnek megemlíteni, egyebekben a főjegyző urnak ezirányban nagy tevékenysége, buzgalma, valamint fáradozásai teljes méltánylásával igaz tisztelője maradtam

Mihály Jenő.

* Felhívjuk a közönség figyelmét a „Hőfőherke” harisnya árúháza mai számukban közölt hirdetésére.

A decemberi esküdtek.

Tegnap sorosolta ki a királyi törvényszék Seress Barna tanácselnök vezetésével működő tanácsa (bírák: Keresztessy József, Jaczkovics Gyula, jegyző: Allquander Kálmán dr, ügyész: Szokolay Gyula dr) a december 2-17 közt működő esküdtek tagjait. Rendess esküdtek:

Bakos József püspökségi udvarmester, Balla Lajos Bihar-keresztes, Karácsony András földműves Berettyóújfalun, Bartha Balázs haztulajdonos, Ber Aron kereskedő Sarkad, Buzsák János közleg. gyakornok, Buzi Imre földműves Sarkad, György István bet. pt. hivatalnok, Hanzély István erdőmester, Hollosy Dezső pénztárnok, Karger Sándor magázó Kenez Sándor földműves Nagszalonta, Komcsik Alajos fürdőb. r. Váradszentmárton, Koppányi István kisbirtokos Mezőtelegd, Lovass Sándor földbirtokos Érnibályfalva, Lőrincz Mór kereskedő, Máty Mibály ny. író, irodatiszt, Nyéry Rudolf p. ú. számellerő, Paloczky Károly magázó, Pántva Péter kereskedő, Papp János földműves, Papp Károly dr ügyvéd, lapszerkesztő, Róth Endre földbirtokos Ártánd, Róth János magázó, Sági Péter tanító Tenke, Schwartz Izidor gyár igazgató, Sebő László tanító, Teleki Lajos földműves Bihardiószege, Tarabasi László kereskedő Élesd, Váradi János földműves Sarkad.

Pótesküdték: ifj. Debreczeni Lajos géplakatos, Sz. Kocsis János szabó, Marossy Ferenc, Mihalovics János, Molnár István kovács, Pikó János ác, ifj. Piáter János szabó, Sücs Ferenc kovács, Zima József asztalos, Zsiskov Rudolf szabó.

Megkerült a kicsi Mariska.

Egy kis leány története.

Tegnapelőtt Debrecen felől érkező vonaton egy siránkozó 5-6 éves leánykát hozott magával a vasuti kalauz. Az egyik állomáson valaki feltette a kupéba a nélkül, hogy bárki felvilágosítást tudott volna felőle adni, hogy hol vannak a hozzátartozói. A kis siró leányt a kalauz átadta a vasuti rendőrségnek, ahol Kiss Gergely rendőr vette párfogásba.

Megállapították, hogy a gyermeket Kozák Mariskának hívják Sáránd állomáson egy paraszt asszony tette fel a vasuti kocsiira.

A rendőrség további intézkedésig Jánbor Mihály rendőrrel bevitette a kis leányt az állami gyermekmenhelybe és megindította a nyomozást.

Tegnap délelőtt három falusi asszony jelent meg a rendőrségen Gerő Ármán főkapitány előtt és siránkozó hangon adta elő az egyik, Lessi Sándorné, hogy kis leánya eltűnt haszról Sárándról még a mult héten, ezertné köröztesse.

— Hogy hívják a kis leányt — kérdé a főkapitány.

— Kozák Mariskának, kérem szépen, tetszik tudni az első férjemtől való!

— Megvan a leánya, ad a tudára az örömbirt a főkapitány, ott van a menhelyben.

— Jaj Istenem, de nagy szerencsét adtál, — áradozott a boldogságtól az anya, — már azt hittem, örökre elveszitem Mariskám.

Boldog sietséggel ment a gyermekmen-

helyre, hogy szívére ölelje leányát, aki még a múlt hét péntekén eltűnt hazulról.

Nem lehetetlen, hogy a kis leány eltűnt és sirva botorkált az állomás körül a bizonyos asszony, aki a vonatra feltette, azt gondolta, hogy valami véletlen körül mény folytán lemaradt a kis síró jécság.

Az árdragitási bünperek hármastanácsban tárgyalandók.

A nagyváradai tábla évi határozata.

Tegnapra tüzte ki a nagyváradai királyi ítélőtábla Harmathy Károly kúriai bíró vezetésével itélkező tanácsa Steiner Mór aradi lakosnak, valamint Világ Géza és Grünfeld Henrik aradi lakosoknak árdragitási bünpereit, amelyekben a felmentő ítéletet a királyi ügyészség megfellebbezte.

Harmathy Károly elnök bejelenti, hogy Steiner Mór vádlottat szabályszerűen megidézték a tárgyalásra, de nem jelent meg. Világ Géza önkéntes Kunszentmiklóson vette át az idezött, míg Grünfeld Henriket megidézni nem tudták. Világ Géza védője beadványt intézett a bírósághoz s kéri, hogy védeltjére nézve függesszék fel az eljárást, mert katoná.

Sztaniszlavszky Adolt dr királyi főügyész emelkedik szólásra s indítványozza, napotassék el a tárgyalás, mert vádlottak jelenléte szükséges, őket büntösöknek tartja s elítélésre méltónak. Az ügyben eljáró törvényszék nem tartotta meg az eljárás szabályait s ezt hivatalból kell mérlegelni. A törvényszék ez ügyben ötös tanácsban ítél s ez semmisségi ok. A gyorsított eljárás szabályaiból a *contrario* következtetni lehet, hogy amely ügyek ott nincsenek felsorolva, nem ötös tanácsban kell itélkezni azokban. Az alaki semmisségi okokat azért állította fel a törvény, hogy biztosítsa a vádlottak érdekeit.

Az elsőfoku ítélet megsemmisítendő s a törvényszék utasítandó, hogy két tagjának kizárásával hozzon újabb ítéletet.

Zinner Samu dr közvédő. A tárgyalás megtartását kéri.

Az ítélőtábla tanácsa a következő végzésével hozta meg évi határozatát:

A Bptt. 422 és 404. §§ ai alapján a királyi törvényszék ítéletét megsemmisíti, a törvényszéket új eljárásra s ítélet hozatalra utasítja, mert az elsőfoku tanács 5 és nem 3 tagból állott, tehát nem volt törvényesen összeállítva.

Az árdragitásról szóló 1916. évi IX. t. cikk 6. § a ugyanis utal a gyorsított eljárásról szóló 1915. XIX. t. cikkre, a mely két csoportban sorolja fel az ügyeket: az első csoportba a 16 §-ban felsorolt ügyek tartoznak s ezek ötös tanácsban tárgyalandók; a második csoportba tartozók azok, amelyek nincsenek az előbb említett szabályban felsorolva s ezek is a gyorsított eljárás szabályai szerint, de 3 tagból állított tanácsban tárgyalandók, s végső fellebbezési fok a királyi ítélőtábla.

Ennélfogva a királyi ítélőtábla tanácsa a főügyész indokai alapján az elsőfoku ítéletet megsemmisítette s a törvényszéket új eljárásra utasította.

A Népinevelési Egyesület választmányi ülése.

A Népinevelési Egyesület tegnap délután Vasady Lajos kir. tanfelügyelő, egyesületi alelnök elnöklése alatt ülést tartott.

Az ülésen Bilog János, Bőszörményi Géza, Karácson József, Számborovszky Rózsa, Sütös Izsó, Gábel Jakab, Ráza Mihály, Gulácsy Endre és Stark Gyula voltak jelen.

A választmány az „Erzsébet” alapítvány 50 koronát kitevő kamatát a bérkezei pályázatok közül Bozga Virágnak, a gyapjai állami iskola IV. osztály tanulójának ítélte oda, ki a magyar nyelvet tökéletesen elsajátította s emellett minden iskolai köve elménynek ideálisan felelt meg. A magyar nyelvet elsajátítását előző alapítvány kamatát — tekintettel arra, hogy a jutalmazott egy ézál ingben jár iskolába, mezzel, — Gábel Jakab az orth. iskola igazgatója az iskola pénztárából 10 koronával töltötte meg.

Igen szép kulturkőpet tört fel ezután az ügyvezető alelnök. Váradsósán, hol közel két évtizeddel ezelőtt magyar telepesek ütöttek tanyát, iskolát állítottak fel. A váradsósaiak hasatalan forogtak fűhöz fához, iskolát nem kaptak. Most, amikor évek alatt összerakták 1200 koronát, engedélyt kértek az iskola megújítására. A tanítókat ebtől az összeget 1200 koronából havonként fizetik. Ők maguk csináltak számológépet, kijavították a város által odaajándékozott padokat s az iskolát — megújították. A Népinevelési Egyesület térképet adományozott s megtette a lépéseket az iránt, hogy ez az iskola gazdát, iskolafenntartót kapjon, miáltal állandó jellegét megtarthassa.

Üdvözltek Karácsonyi János dr. váradai prépost kanonokot címzetes püspökké való kinevezése, Vasady Lajos kir. tanfelügyelőt a Freny József lovagrenddel való kitüntetés alkalmából.

A tanítók jutalmazására évenként felvev 500 koronát — ez alkalommal harmadikban — a hadbavonult bihari tanítók családjaiknak segélyező ére összegyűlt adományokhoz csatolták. Egyben felhatalmazták az elnökséget, hogy s mintegy négyezer koronát ki svső összegből még a karácsonyi ünnep k előtt a legi sabb arra szoruló hadbavonult tanító családokat 100—200 koronával segélyozze.

Délután epőbb ügyeket intéztek el.

* **Minden család 100 kiló burgonyát vehet.** Tudatom a város közönségével, hogy a burgonyának háztartási célra való nagybani elárusítását folytatólagosan elrendelték olyképpen, hogy egy egy család 100 kilogrammot vásárolhat. A torló-dok elkerülése végett a vásárlás idejéül az Olasz városrészt lakói részére a hét kedd napját, az Újváros, Kőlváros közönsége részére a csütörtök, a Velence, Váralja és Csillagváros közönsége részére pedig a pénteki napot jelölöm ki. A burgonya nagybani ára 100 kilogrammonként 24 K. A város közönsége részére nemcsak a burgonya beszerzését, hanem annak szállítását is megkönnyítendő, olyképpen intézkedtem, hogy a vásárlók ki áságához képest a megvásárolt burgonyát a kiváltás sorrendjében a városi igák által naponta 2 óráról 6 óráig haza is szállítatom. A szállításért a burgonya ki váltása általával 100 kilogrammonként 1 korona lesz fizetendő. A vásárolni szándékozók a kijelölt napokon délután 3—4 óráig a vételárát a városi közéletmezési ügyosztály pénztáránál (Városháza, földszint 9. sz.) nyugta ellenében előre fizetik ki és a nyugta a pénztár által kijelölt burgonyarakárba megbizottunknak adandó át, ki annak elszállításáról gondoskodni tartozik. Nagyvárad, 1915 november hó 13 án. Lukács Odón, főjegyző.

..HIREK..

* **Püspöki konferencia.** A magyarországi latin és görög szertartású római katolikus püspöki kar Budapesten, a középponti papnevelő intézet dísztermében Csernoch János de. biboros hercegprímás elnöklésével tartja meg szordán, november 15 én délelőtt 10 órakor évenként szokásos öszi tanácskozását. A konferenciát megelőző napon, kedden délelőtt a konferenciát előkészítő püspöki bizottság tartotta meg ülését a biboros hercegprímás elnöklésével. Széchenyi Miklós gróf nagyváradai püspök is részt vett ez ülésen.

* **Reviczky László és Seregélyi Dezső előléptetése.** A hivatalos lap közli, hogy a király Seregélyi Dezső 4. honvédszolgazredbeli őrnagyot alézredessé léptette. Ugyancsak előléptette a király re-visnyei Reviczky László honvédelezredest is, akit ezredesi méltóságba emelt. A vitéz és szimpatikus honvédszereket előléptetését általános örömmel fogadták.

* **Cukor a lisztüzletekben.** Tudatom a város közönségével, hogy csütörtök-től, november 16 tól kezdve az összes hatóságai liszt és élelmiszerüzletekben cukor vásárolható. Kétszemélyes család részére 1 kg. cukrot, ennél több taggal bíró család részére pedig az egy kilón felül a harmadik személytől kezdve személyenként további egy-negyed kiló cukrot fognak az üzletek kiszolgáltatni. A rendelkezésre álló cukormennyiség arányos elosztásának biztosítása céljából az üzletek cukrot csak a lisztkönyv, avagy az élelmiszerutalvány felmutatása ellenében fogják kiadni s a kiszolgáltatást a lisztkönyvön meggyezni fogják. Aki az öt megillető cukrot igénybe vette, a most áruba hocsájtott mennyiségből újból nem vásárolhat. Miután a város rendelkezésére álló cukormennyiség az igényjogosultaknak az előbbi mérték szerinti kielégítéséhez elegendő, ennél fogva a vásárló közönség ön magát óvja meg minden kellenemlétségtől, ha a tolongástól tartózkodik s miként a lisztbevásárlásnál teszi, a hatósági boltokat nem egyszerre, de a rendelkezésre álló egy heti idősa betűi megoszolva keresi fel Nagyvárad, 1916 november 14 én. Lukács Odón, polgármesterhelyettes.

* **A Kath. Kőr vetítőestélye.** A Kath. Kőr tegnap vetítőestélyén dr Géczy József theologiai tanár tartott érdekes előadást a Vogézekről. Remek vetített képekben mutatta be ezt a pompás hegyvidéket, a nyugati harcolónak ezt a sok küzdelmet látott színhelyét. Bemutatták a klasszikus kor hadviselési módjait és eszközeit is s a trójai háboru képeit is. A termet megtöltő közönség nagy tetszéssel fogadta a nagyérdékű előadást.

* **Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király az ellenség előtt elesett Barna István 4. honvédszolgazredbeli századost a hedi díszitményes 3. osztályu vaskorona renddel tüntette ki. Kuszko András 4. honvédszolgazredbeli századost a király a legfelsőbb díszérő elismerésével tüntette ki.

*** Három hónap után.** Megirtuk, hogy Papalezy Ferenc főpénztáros hat heti szabadságot kapott egészsége helyreállításra. Szabályszerűen jelentkezett is hivatala átvételére, de a pénztár átadása csak hathét múlva történhetett meg. Tegnapp vette át Rimler Károly polgármester a főpénztárt Szóke József helyettes főpénztárostól ellenőrtől, s átadta Papalezy Ferencnek. Szóke József újból elfoglalta ellenőri állását, amelyben Magyar János adótitkár helyettesítette. Szóke József, aki rendes hivatalát is mintaszerű pontossággal végzi, e három hónap alatt megbízhatóságának, korrekt ügyintézésének, jó modorának és mindent lebíró munkarejének bizonyosságát szolgáltatotta azzal, hogy ez erős ügyemenetű negyedévben a pénztár vezetését hibátlanul s közmegelegedéssel ellátta. Ezért őt megilleti az elismerés és segítőitársait: Magyar János helyettes ellenőrt, Kucserik János, Losonczy Gábor helyettes számvevőket s Osváth János számvevőt. Ez a városi számvévőség és pénztár az a hivatal, a hol a háboru sámmi feonakadást nem okozott, mert hivatalnokai és tisztviselői erayedatlanul dolgoztak.

*** A Kath. Kőr. választmányi ülése.** A Kath. Kőr. választmánya ma este 6 órakor ülést tart.

*** Hentesárak a városi üzletben.** Tudatom a város közönségével, hogy a Rákóczi uton levő hatóságai hentes üzletben az alant felsorolt husneműek lesznek állandóan kaphatók:

Marhahus I. rendű 1 kiló 8.—. Marhahus II. rendű 1 kiló 780. Marhahus nőrendűk 1 kiló 7.—. Marhahus kóser 1 kiló 8-10. Borjúhús bétulja 1 kiló 8.—. Borjúhús eleja 1 kiló 760. Barányhús 1 kiló 560. Sertéshús 20 deka nyomtatekkel 1 kiló 7.—. Sertéshús nyomtatek nélkül 740. Sertéshús füstölt sovány 1 kiló 960. Sertéshús füstölt csontos 1 kiló 860. Kolbász füstölt 1 kiló 960. Kolbász friss 1 kiló 8.—. D. brecei kolbász főzve 1 kiló 12.—. II. rendű füstölt kolbász 1 kiló 8.—. Szalona nyers zsirnak való 1 kiló 860. Szalona füstölt 1 kiló 10.—. Szalona porkolt, paprikázott 1 kiló 10.—. Szalona sózott 1 kiló 9.—. Csmege szalona abált 1 kiló 13.—. Háj 1 kiló 10.—. Tepertő préseletlen 1 kiló 640. Sertészszir 1 kiló 12.—. Borsajt 1 kiló 760. Füstölt marhahús nyeldek nélkül 1 kiló 12.—. Füstölt marhahús nyeldekkel főzve 1 kiló 18.—. Füstölt sertésnyelv 1 kiló 920. Nagy vireli egy pár — 80. Kis vireli egy pár — 40. Szalvaladás 1 drb. — 40. Füstölt csészárhus 1 kiló 10.—. Nyári szaloni 1 kiló 10.—. Vese velővel 1 pár 1—150. Kósonya hus 1 kiló 4.—. Marhavelő 1 drb. 2.—. Füstölt sertéskaraj 1 kiló 10.—. Füstölt sertéskaraj főve 1 kiló 15.—. Hurkafőlék 1 kiló 240. Sonka füstölt 1 kiló 12.—. Sonka főzve magyar 1 kiló 14.—. Prágai gyógysonka, amely alatt nem értendő prágai vagy más gyártmányu házi sonka 26.—. Füstölt fej és csontos hus 1 kiló 7.—. Nagyvárad, 1916. évi november 14. én. Lukács Ödön polgármester helyettes.

*** A magyar kereskedőség multja és jövője.** A Kereskedelmi Csarnok felkérésére Fényes Samu dr fővárosi ügyvéd csütörtökön délután fél 7 órakor felolvasást tart ezzel a címmel: A magyar kereskedőség multja és jövője. A felolvasás hangsúlyozni akarja, hogy a magyar kereskedőknek össze kell fogni ma és a háboru után is, mert a nagyitöke és a bankitöke mindent elnyomó erővel rá fog feküdni s megbénítja a kereskedelmet, pedig a magyar kereskedelem nélkül a világháborút

sikeresen nem lehetett volna megvívni. Az előadásra a Kereskedelmi és Iparkamara volt szives disztermét átengedni.

*** Műlábra kér** könyvöradományokat Farkas Lajos mozgó rövidárú, aki a nagyváradi villamos első áldozata. A lába 16. ól le van vágva. Műlábra eltorított a 50 koronába kerül a megosináltatása. Az izraelita négyülethez hiába fordult s azért ezután kéri a közönség segítségét. Vámbház utca 19. szám alatt lakik.

*** A szt. Ferenc-rendi nővérek nagyszabeni** elszűri és polgári iskolai tanítónőképző intézete növendékeit ez uton is értesíti az igazgatóság, hogy az intézetben f. évi november hó 15. én kezdődik az iskolai év, akkor jelentkezzenek.

*** Csak egy darab ruhát.** Gyermekeinknek nemcsak a hazafias akcióját számosan támogatják, — s örömmel tesszük ki közszemlére azon ruházati készletek részét, — melyeket hölgyeink maradékokból, viseltes ruhákból készítettek, megfoltoztak, hogy mások is lássák, miszerint mindenből lehet valami hasznos dolgot készíteni. E ruhadarabokat Hallenberger Vilmos vegytisztító Rákóczi-úti kizárkában helyezték el, ki azt a célra szives volt rendelkezésünkre bocsátani, sőt díjtalanul festi, tisztítja mosatja a hadiárvának készült ruhákat, amit ez uton is őszintén köszönünk. Mindenféle viseltes, divatból kiment ruhaneműt e célra hátlessan veszünk és köszönettel nyugtázzuk. Vöröskereszt „Jobbkéz” osztálya. (Törvényszék, 25. ajtó.)

*** Gyönyörű rózsás aro** a nő legszebb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot hogy eltüntethesse. Elég ha a megpecsülhetetlen Y-PO crémet és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesszereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára 3.— K. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Rimánóczy-palota.

*** Rekkent katona** felvétetik éjjeli őrnök Moskovits Adolf és Fial R. Ti nagyürögdi gazdaságába. Jelentkezhetni a részvénytársaság nagyváradi ipartelepén.

*** Helybeli** nagyobb pénzintézet megfelflú gyakorlati bíró fiatal tisztviselőt keres. Cim a kiadóhivataltalban.

*** Dusafalva** határában 300 kishold területű legelő 1917 január 1 től bárbeadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál Kossuth-utca.

*** Gépész** azonnali belépésre felvétetik a Félixfürdőben 25 lóerős szívó gázmotor és dynamó önálló kezeléséhez.

*** Poloskairtó NOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

Kiadó. Arany János utca 7. sz. házban e nyedülálló 4 szobás modern lakás fürdőszobával s egyéb mellékkeliségekkel 1917 május 1 re. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál Kossuth-utca.

*** Perfect magyar német levelező** kisaszony ki a gyors és gépirást tökéletesen bírja felvétetik Komlós Tesvérek üveg nagykereskedésében. Zöldfa u. 13.

*** Közhőség,** hurut, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a Farkas féle hurut szelétke. Ára 1 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

Kiadó Kossuth-u. 2. sz. házban a Kertész S. Sándor féle üzlethelyiség s ugyanott egy kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

Igazságszolgáltatás.

A kényszerített beismerés nem bizonyíték. Békési Lajosné Békonszegi Erzsébet báránfi lakost orgazdaság miatt a törvényszék 6 hónapra ítélte, azért, mert Oláh Lajostól lopott holmikat, annivalót, fűzeléket vett. Az elítélés beismerő vallomása alapján történt, amelyet azonban a tárgyaláson visszavont. A tábla Harmashy Károly kuriai bíró vezetésével működő tanácsa tegnap tárgyalta ezt az ügyet, Zinner Samu dr közvédő kifejtette, hogy a csendőrók a beismerésre hajhuzgálással kényszerítették az elíteltet, s ezt taauitja Oláh Lajos vallomása. A királyi tábla Békési Lajosné a közvédő érvelése alapján felmentette s kimondotta, hogy a beismerés nem bizonyíték, amikor arra kényszerítették a csendőrók a tacuvallomás szerint. E vallomás visszavonása tehát indokolt. Szta nisztavszky Adolf dr főügyész az ítéletet tudomásul vette.

KÖZGAZDASÁG

Meghívó.

Az *Enilia Gőzmalom R.-T.* ezeltti *Weinberger Jakab és fia* 1916. évi november 22. éni déli fél 12 órakor, az Angol-Osztrák bank budapesti fióktelepének helyiségében

I-ő évi rendes közgyűlést

tart, melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívja.*

Napirend:

1. Két részvényes megválasztása jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Igazgatósági ez felügyelő bizottsági jelentés.
3. Mérleg jóváhagyása és felmentvény megadása.
4. A nyereség felosztása.
5. A felügyelő bizottság megválasztása.

* Az alapszabályok 16 § a értelmében a közgyűlésen csak személyesen, vagy képviselőben megjelenő oly részvényes vehet részt és gyakorolhatja szavazati jogát, aki legalább 10 részvényvel bír és ki részvényeit, azok összes le nem járt szelvényeivel együtt a közgyűlést megelőző hétköznap déli 12 óráig a társaság pénztáránál, vagy az Angol-Osztrák bank budapesti fiókjánál letette.

Mérleg-számla.

Tartozik: Malomtelek és épület értékállaga K 256.000.— Berendezés számla, gépek és más berendezések értéke K 654.319.66. Felszerelések számla, felszerelések értéke: K 33.500, levonva K 20.000 = K 13.500 Pénztár számla, pénzkészlet K 15.776.73. Buza számla, kuzakészlet 746064. q K 268.583.04. Rozs számla, rozs készlet 325783 q. K 96.10598 Zab számla, készlet 65 q. K 1820. Orlemény számla: liszt és korpá készlet K 647.009.81. Utánvet számla: tárcában levő utóvetek K 104456. Zsák és anyag számla, készlet leltár szerint K 115.947.— Fátóanyag számla, fa és szén készlet K 5900.— Értékpapír számla, leltár szerint K 178.500.— Adósok számlája, folyószámlán K 712.832.95. Összesen 2.967.339.73.

Követel: Részvénytöke számla, slaptó kéért K 1.200.000.— Hitelezők számlája, folyószámlán K 1.400.020.23. Adótartalék

számla K 66.000. — Értékesítési tartalék, feladásokért K 100.000. — Nyereség 1914 jú. 1 től 1915 december 31-ig K 201.319.50, összesen K 2.967.389.73.

Veszteség- és nyereség számla.

Tartozik: Kamatszámra, kifizetett kamatokért K 76.623.74 Zsák és anyag számla, az elhasznált zsák és anyagért K 290.315.71. Biztosítási számla, kifizetett díjak K 25.617.24. Adószámla, befizetett adóért K 35.671.96. Adomány számla K 3.630.12 Nyereség rendeltetésére K 201.319.50 összesen: 633.178.27.

Követel: Ötletny számla, üzemi költségek levonása után brutó haszon K 627.406.88. Háztart. jövedelmi számla bér jövedelem K 5.771.39, összesen: K 633.178.27. Nagyvárád, 1915 december 31.

Fenti mérleget és veszteség nyereség számlát megvizsgáljuk s rendben találtuk.
A felügyelő bizottság.

Vegyünk Osztálysorjegyet az új főelárusítónál az **Újvárosi takarékpénztár r.-t.-nál** Szent László-tér 5. Telefon 994.

Huzás folyó hó 17-én és 18-án.

A kedveltebb:

64301-64325, 86329-86331, 86338, 86345-86346 88503-88524, 92103-92124

sorszámú sorsjegyek egész, fél, negyed és nyolcadokban még csak néhány napig kaphatók.

SZINHÁZ.

Heti műsori

Szerda: Barnát bácsi.
Csütörtök: Csodacsók.
Péntek: Három a kislány.
Szombat délután: Trilby.
Szombat este: Subanc.
Vasárnap délután: Kis gróf.
Vasárnap este: Mágus Miska.

VIGADÓ mozgó-színház Szerdán. **Élet regénye.** Dráma 3 felv. Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppon 3 órakor és hétköznapokon 5-kor.

URANIA mozgó-színház Szerdán. **Göröngyös utakon.** Művés dráma 5 felv. Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppon 3 órakor és hétköznapokon 5-kor.

APOLLÓ mozgó-színház Szerdán. **SZIBÉRIA.** dráma 4 felv. Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppon 3 órakor és hétköznapokon 5-kor.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR** Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY**

APOLLÓ

mozgó színház

Nagyvárad, Fekete Sas-Passage.

Szerda, csütörtök, péntek és szombat

november 15., 16., 17., és 18-án

A minden idők leghatalmasabb filmje

SZIBÉRIA

Dráma a fehér cár birodalmából 4 felyonásban. A főszerepben a bájos Clara Kymball Young.

Sasa mester háborus híradó.

Az előadások kezdete pontban fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor és nem folytatólagosak. Számozott jegyek előre válthatók minden előadásra.

HELYÁRAK:

Páholy ülés K 50 fill. Zsöllye K 20 fill. Támlásszék K. Zártszék 80 fill. Első hely 50 fillér.

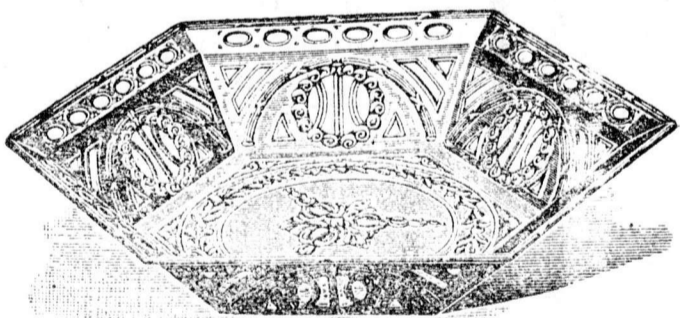
Katonák és gyermekek részére fél-helyár.

Kedvezményes és bérletjegyek, valamint szabadjegyek nem érvényesek.

Majolika talca nickel kerettel

20 cm. 3 kor. 20 fill.
23 " 4 " 20 "
25 " 5 " 20 "
37 " 6 " 20 "

Kenyér kosár china ezüst

4 korona.

Teás készlet színes aranyozással 6 személyre 6 kor.
Kávés készlet színes aranyozással 6 személyre 6 "
Feketekávé készlet színes aranyozással 6 személyre 6 "
Gyümölcs készlet színes aranyozással 6 személyre 6 "

Porcellán hadi mozsár ütővel 1 = 5 korona.
" " " " 2 = 5 "
" " " " 3 = 8 "

Répkeretezés nagy választékban. Ablak üvegezés pontosan készülnek

KOMLÓS TESTVÉREK

Üveg, porcellán, lámpa és diszmi áruk nagykereskedése. Zöldfa-u. 13. sz.

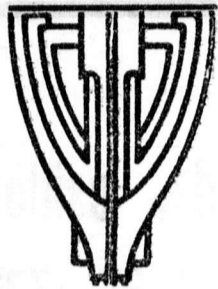
Telefonszám 372.

Telefonszám 372.

Janky Antal Utóda

(Cégtulajdonos Csatóry József.)

A legrégebb fűszerüzlet
Nagyváradon.

A mai viszonyok közt való nehéz
beszerzési viszonyok dacára min-
denből teljes raktárkészletet tart

Helfy József utóda

NAGYVÁRAD.

KOSSUTH LAJOS-UTCA 7.

Telefon-szám: 51 Alapítotott 1868. évben.

Ajánl dús raktáráról előnyösen:

Borzásokokat,

lisztes és gabonaszásokokat, ponyvá-
kat, mindenféle legjobb kötélárut,
kender és papirzsinegeket,

szalmaszások, pokróczok és takarókat,

gazdasági erős eszímákat és fedél-
lemezeket, olajokat és gépszirt.

Nagy raktár kárpitos kellékekben.

Beraktározás.

Beraktározási helyiségünkben úgy kisebb,
mint nagyobb terjedelmű tárgyak szobabuto-
rok formájában beraktározásra elfogadjatnak.
Termények beraktározására való száraz pin-
cék, továbbá boros-pincék, istállók és
kocsiszínek állanak rendelkezésre. A berak-
tározott tárgyakat tűz és betörés ellen biz-
tosítjuk.

Beraktározási ár hetenként és négyzet-
méterenként 1 korona.

Fekete Sas és Zöldfa Rész.-Társ.
beraktározási osztálya.

Iroda: Sas-passage, 24. sz. lépcső. Telefon 1400

EMIR

KELETI HAJFESTŐ

fekete, barna és világos barna
szinre legszebb fekete vagy
barna színre fest néhány perc
alatt minden haját, bajuszt és
szakált. Teljesen ártalmatlan,
használata egyszerű és a festés
igen sokáig tart. Óvakodjunk
utánzásoktól, csak **EMIR** névvel
ellátott dobozokat fogadjunk el

1 készlet ára 3 kor. 50 fillér.

Ha szeplőjétől és pattanásoktól
meg akar szabadulni. Ha üde,
friss arcot akar úgy használjon

Alabástrom arckenőcsöt.

Két féle minőség van forgalom-
ban, nappali és esteli használatra.

1 tégely ára 1 korona 30 fillér.

Alabástrom powder

legjobb és legtisztább anyagok-
ból van összeállítva Kitűnően fed
és finomságánál fogva az arcon
alig vehető észre és semmiféle
pattanás vagy miltesser nem ke-
letkezik az arcon ha valaki az
Alabástrom powdert használja.
Egy eredeti doboz ára 2 korona.
!! Óvakodjunk utánzatoktól. !!

Ezen szerek valódi minőségben
beszerezhetők

NÉMETH PÁL

gyógyszerésznél

Arany Kereszt gyógyszertárban
Nagyvárad, Szent László-tér,
Városháza mellett.

Mindenféle postai megren- delést azonnal szállítok!

Fenti szerek beszerezhetők még a Va-
dász drogueriában, Farkas István Apoló
drogueriában és Csillag gyógyszeriár
Zöldfa-utca.

IZSÁK LIDIA

elsőrendű fűzőszalon

Nagyvárad,

Nagy Sándor-u. 1.

Park-szálloda

életében.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra
alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes
tartók, melltartók és háskötőkben nagy
választék. Fűzőket választás végett vi-
dékre is küldünk, tisztításokat és javítá-
sokat pontosan elkészítünk. Szigligeti
színház művészuőnének egyedüli szállítója.
:: Telefon: 11-53. ::

4 hold

szőlő nagyvárad határban
(ebből 3 hold lucernás, f 1
hold konyhakerti, vetemény
föld) új lakóházzal, istálló
kocsiszin, kuttal haszon-
bérbeadó.

Feltételek megtudhatók: „Fekete
Sas és Zöldfa” részvénytársaság
irodájában, Sas Passage 24. sz.
lépcső, telefon 14-00.

Harisnya, triccó, keztyű.

Svetterek, kabátok, lélek-
melegítő, gyermek kötött
ruházatott valamint az
összes kötöttáru cikkek,
legelőnyösebb árakban be-
szerezhetők, az általánosan
elismert szolid és jó áruk-
ból hírneves

Hungária Harisnyáruház
a Sas Passage főbejáratánál.

Kértek cégünket összenemtévesztetni

Szépírásu

iroda kisasszony kezdő fi-
zetéssel gyakornokul felvé-
tetik a «Fekete Sas és
Zöldfa» részvénytársaság
irodájában. Jelentkezhetni:
Színház-u. 6.